

رهنمودهای مربوط به قابلیت‌های پژوهشی برای رشته‌های ادبیات انگلیسی

انجمن کتابخانه‌های دانشکده‌ای و پژوهشی / بخش ادبیات انگلیسی

تدوین اول: اکتبر ۲۰۰۴

بازنگری و تصویب: ژوئن ۲۰۰۷

پیش‌گفتار

«رهنمود قابلیت‌های پژوهشی برای ادبیات انگلیسی» ابتدا برای استفاده در «بخش ادبیات انگلیسی» (LES) انجمن کتابخانه‌های دانشکده‌ای و پژوهشی تهیه شد. این رهنمودها اگرچه بر پایه «استاندارد قابلیت‌های سواد اطلاعاتی برای آموزش سواد اطلاعاتی» (ای‌سی‌آرال ۲۰۰۰) استوار است، به نیازهای مربوط به یک رویکرد خاص تر و منبع‌محورتر در رشته ادبیات انگلیسی می‌پردازد و مجموعه‌ای عینی و ملموس از مهارت‌های پژوهشی را دربرمی‌گیرد. متن اولیه و اصلی توسط «آن جردن-بیکر»^۱ تدوین شد. این رهنمودها به وسیله «کمیته ویژه بخش ادبیات انگلیسی ای‌سی‌آرال در موضوع قابلیت‌های پژوهش در ادبیات»^۲ گسترش بیش‌تری یافت.

در دهم دسامبر ۲۰۰۱، پیش‌نویس رهنمودها برای اخذنظرات به گروه بحث الکترونیکی LES-L ارسال شد. یک نگارش اصلاحی بر مبنای این نظرات، در نشست زمستانی انجمن کتابخانه‌های امریکا در سال ۲۰۰۲ مورد بحث قرار گرفت. این رهنمودها در شماره پاییز ۲۰۰۲ خبرنامه LES به نام "Biblio-Notes" نیز منتشر شد و خوانندگان به اظهار نظر در باره آن ترغیب شدند. در ۱۲ آوریل ۲۰۰۲ پیش‌نویسی بر اساس همه اطلاعات و نظراتی که تاکنون به دست آمده، به منظور بررسی باز هم بیش‌تر برای گروه LES-L ارسال گردید. پیش‌نویس نهایی

1. Anne Jordan-Baker (Elmhurst College)

2. ACRL Literatures in English Section Ad hoc Committee on Literary Research Competencies (1999-2001): Heather Martin, University of Alabama at Birmingham, Chair; Austin Booth, University at Buffalo, SUNY; Charlotte Droll, Wright State University; Louise Greenfield, University of Arizona; Anne Jordan-Baker, Elmhurst College; Jeanne Pavy, University of New Orleans; Judy Reynolds, San Jose State University

در کنفرانس سالانه ۲۰۰۲ انجمن کتابخانه‌های آمریکا ارائه شد و از سوی کمیته اجرایی LES به تصویب رسید. نسخه روزآمدشده‌ای از پیش‌نویس سال ۲۰۰۲ در میان اعضای LES-L و «کمیته مشورتی سواد اطلاعاتی»^۱ توزیع گردید و در وبسایت «انجمن کتابخانه‌های دانشکده‌ای و پژوهشی» نیز قرار گرفت. در نشست زمستان سال ۲۰۰۵ انجمن کتابخانه‌های آمریکا، جلسه گفت‌ووشنودی برگزار شد و برای انعکاس نظرات دریافتی در این جلسه، سند مورد اشاره باز هم مورد بازنگری قرار گرفت

در طول سال‌هایی که «انجمن کتابخانه‌های دانشکده‌ای و پژوهشی» در حال تدوین خط‌مشی‌ها و رویه‌هایی برای استانداردهای موضوعی سواد اطلاعاتی بوده، پیش‌نویس «رهنمود قابلیت‌های پژوهشی برای ادبیات انگلیسی» نیز در دست بررسی و بازنگری بوده است. به دلیل مستقل بودن تدوین این رهنمودها و خط‌مشی‌های ای‌سی‌آرال از یکدیگر، قالب و چارچوب این رهنمودها مطابق با الگوی کنونی استانداردهای سواد اطلاعاتی نیست. سند پیش‌نویس رهنمودها در درجه اول برای تسهیل در همکاری هیئت علمی آموزشی با کتابداران موضوعی در جهت خلق ساختارهای اثربخش در تدریس پژوهش‌های ادبی به کار آمده است. برگزاری میزگرد بحث در ای‌سی‌آرال در یازدهمین کنفرانس ملی، تنها یک نمونه از مواردی است که در طی آن، کتابداران موضوعی به بیان موفقیت خود در استفاده از این رهنمودها در جهت بهبود ارتباط با هیئت علمی خدمات‌گیرنده خود پرداخته‌اند.

رییس کمیته برنامه‌ریزی بخش ادبیات انگلیسی ای‌سی‌آرال

کتلین کلوگل^۲، دانشگاه ایلینوی در اوربانا-شامپاین

ژانویه ۲۰۰۷

1. Information Literacy Advisory Committee

2. Kathleen Kluegel

اهداف این رهنمود

- کمک به دانشجویان ادبیات انگلیسی در دستیابی به مهارت‌های پژوهشی عمیق و مولد؛
- زمینه‌سازی برای دستیابی به یک زبان مشترک میان کتابداران، هیئت علمی، و دانشجویان دست‌اندرکار پژوهش‌های مرتبط با ادبیات انگلیسی؛
- زمینه‌سازی برای همکاری میان کتابداران و هیئت علمی در تدریس روش‌های پژوهش به دانشجویان ادبیات انگلیسی؛
- کمک به کتابداران و هیئت علمی در گسترش برنامه‌ها و جلسات آموزشی؛
- کمک به تحقق درک مشترک از قابلیت‌ها و نیازهای دانشجویان؛
- کمک به کتابداران و هیئت علمی در ابداع دروس روش تحقیق در سطح مقاطع کارشناسی و تکمیلی.

از آنجا که روش‌های تدریس، محتوای درسی، و نیازهای دانشجویان مقاطع پایین بسته به مؤسسه آموزشی، با یکدیگر متفاوت‌اند، کتابداران، و هیئت علمی می‌توانند این رهنمودها را به شیوه‌های گوناگون برای برآوردن نیازهای دانشجویان خود به کار بندند. برای آگاهی از رهنمودهایی برای کمک به دانشجویان در دستیابی به مهارت‌های عمومی پژوهشی، کتابداران و هیئت علمی می‌توانند به «استاندارد قابلیت‌های سواد اطلاعاتی برای آموزش عالی»¹ مراجعه کنند.

1. <http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/standards/ILCStands.pdf>

مقدمه

بیش تر پژوهش‌ها در مطالعات ادبی با متن آغاز می‌شوند، چه این متن یک رمان جلد مقوایی باشد، متن الکترونیکی شعری در وبسایت یک شاعر باشد، و چه یک نسخه خطی تذهیب‌شده در مجموعه منابع یک کتابخانه باشد. مدرسان، دانشجویان را ترغیب می‌کنند که با کشف بستر و بافتار متن و دریافت‌های دیگران از آن، و با گسترش دادن و تحکیم و تقویت دریافت‌های خود، به درک عمیق‌تری از یک متن دست یابند. دانشجویان، در حالی که فقط تخیلاتشان آنان را محدود می‌کند، گزینه‌های تقریباً بی‌پایانی برای تفسیر یک متن در پیش رو دارند.

پژوهش نقش پرهیزناپذیری در فرایند اکتشاف متنی برای دانشجویان بازی می‌کند. مهارت‌های مناسب پژوهشی به کاشف ادبی کمک می‌کند که چیزهای بیش‌تری در باره پدیدآورنده و دنیای او یاد بگیرد، تفسیرهای دانشورانه‌ای را که از متن به عمل آمده بررسی کند، و مطالعات و تفسیرهای نوینی برای افزودن به پیکره دانش موجود، بیافریند. گاهی اهداف مترتب بر اکتشاف و تفسیر متنی ممکن است در انبوهه جزئیات مربوط به جستجو در داده‌پایگاه‌ها و دنبال کردن شیوه‌های خاص ارجاع و استناد، گم شوند. اما کتابداران و دیگر مدرسان در هنگام کمک به دانشجویان در دستیابی به مهارت‌های پژوهشی لازم در امر اکتشاف ادبی، باید این اهداف را همواره به یاد داشته باشند.

بر آینده‌های مربوط به دانشجویان رشته‌های ادبیات انگلیسی یا امریکایی

۱. ساختار اطلاعات را در حوزه پژوهش‌های ادبی درک می‌کند.

۱-۱. بین منابع ردیف اول و ردیف دوم تمایز قائل می‌شود.

۱-۱-۱. می‌آموزد که مطالب منابع ردیف اول را، چه به صورت چاپی و چه در قالب منابع دیجیتالی (مثل ECCO^۱ و EEBO^۲)، کشف کند و مورد استفاده قرار دهد.

۱-۲. درک می‌کند که سواد ادبی در قالب‌های گوناگونی از قبیل کتاب، مقاله مجله، مقاله همایش، پایان‌نامه، منبع مرجع، و وبسایت، تولید می‌شود و اشاعه می‌یابد.

۱-۳. به ویژگی‌های مهم (مثل عنوان فروست، شماره جلد، مشخصات چاپ) انواع گوناگون اسناد (مانند مقالات مجلات و مجموعه‌ها، و کتاب‌ها) توجه می‌کند.

۱-۴. بین مرور آثار ادبی و نقد ادبی تمایز قائل می‌شود.

۱-۵. مفهوم و اهمیت منابع اطلاعاتی داوری شده را درک می‌کند.

۱-۶. می‌داند که متون ادبی ویراست‌های گوناگونی دارند، و برخی از آن‌ها معتبرتر یا سودمندتر از بقیه هستند.

۱-۷. مفهوم پدیدآوری، تولید، اشاعه، یا موجودبودن محصولات ادبی را درک می‌کند. این درک، معانی و تفاوت‌های مربوط به ویراست‌ها، نسخه‌های غیراصلی، و نسخه‌های معتبر را نیز شامل می‌شود.

۲. برای مکانیابی اطلاعات مرتبط، ابزارهای اصلی پژوهش ادبی را شناسایی می‌کند و به کار می‌گیرد.

۲-۱. برای شناسایی منابع موجود در مؤسسات نزدیک از فهرست‌های کتابخانه و برای شناسایی موجودی کتابخانه‌های دیگر، از فهرست‌های چاپی و درونخطی و ابزارهای کتابشناختی بهره می‌گیرد.

۲-۲. از تمایز میان انواع گوناگون آثار مرجع (مانند فهرست‌ها، کتابشناسی‌ها، نمایه‌ها، فهرست‌های اعلام و لغات، و ...) آگاه است و می‌داند که در هر یک، چه نوع اطلاعاتی ارائه می‌شود.

۲-۳. منابع مرجع و دیگر منابع اطلاعاتی مناسب در باره پدیدآورندگان، منتقدان، و نظریه‌پردازان را شناسایی، مکانیابی، ارزیابی، و بهره‌برداری می‌کند.

1 . Eighteenth Century Collections Online (ECCO)

2 . Early English Books Online (EEBO)

۴-۲. برای تعیین اهمیت نسبی یک پدیدآورنده و/یا مناسبت یک اثر بخصوص، از منابع عینیت‌گرا و ذهنیت‌گرا مانند نقد و بررسی کتاب، نمایه‌های استنادی، و پیمایش پژوهش‌ها بهره می‌گیرد.

۵-۲. برای ارائه اطلاعات زمینه‌ای و اطلاعات بافتاری در باره فرهنگ اجتماعی، اندیشگی، و ادبی، از منابع مرجع و دیگر منابع اطلاعاتی مناسب استفاده می‌کند.

۶-۲. با انواع مکان‌ها و انبارهای فیزیکی و مجازی و نحوه مسیریابی موفقیت‌آمیز در آن‌ها آشنا است.

۷-۲. کاربردهای همه فهرست‌ها و خدمات [اطلاعاتی] موجود را می‌داند.

۳. به تدوین راهبردهای کارآمد جستجو می‌پردازد و در هنگام نیاز، راهبردهای جستجو را اصلاح می‌کند.

۱-۳. بهترین نمایه‌ها و داده‌پایگاه‌ها را شناسایی می‌کند.

۲-۳. در جستجوی داده‌پایگاه‌ها از فرامین مناسب (مانند عملگرهای بولی) استفاده می‌کند.

۳-۳. وقتی که جستجوی اولیه به یافته‌های محدود یا صفر منجر می‌شود، اصطلاحات یا مفاهیم عام‌تر، خاص‌تر، یا مرتبط را مشخص می‌کند.

۴-۳. اصطلاحات موضوعی را از «کتابشناسی بین‌المللی MLA»^۱ و دیگر نمایه‌ها و کتابشناسی‌های تخصصی استخراج و استفاده می‌کند.

۵-۳. سرعنوان‌های مربوط به ادبیات و پدیدآورندگان را از سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه کنگره شناسایی و استفاده می‌کند.

۴. در فرایند پژوهش، خدمات کتابخانه‌ای را باز می‌شناسد و از آن‌ها بخوبی استفاده می‌کند.

۱-۴. در فرایند پژوهش، به نقش کتابداران و خدمات مرجع آشنا است و از آن‌ها استفاده می‌کند.

۲-۴. برای دستیابی به منابعی که در کتابخانه محل موجود نیست، از خدمات امانت بین کتابخانه‌ای و تحویل مدرک استفاده می‌کند.

۳-۴. برای خواندن و خلق اسناد ادبی و انتقادی به شکل‌های گوناگون دیجیتالی، از مراکز خدمات منابع دیجیتالی بهره می‌گیرد.

۵. می‌داند که برخی منابع اطلاعاتی معتبرتر از بقیه هستند و در فرایند پژوهش، به ابراز تفکر انتقادی می‌پردازد.

۱-۵. از منابع اینترنتی (مانند لیست‌های بحث الکترونیکی، وبسایت‌ها) و نحوه ارزیابی آن‌ها از نظر ربط و اطمینان‌پذیری اطلاع دارد.

۲-۵. به تفاوت میان منابع اینترنتی رایگان و منابع الکترونیکی نیازمند به اشتراک، توجه دارد.

۳-۵. برای ارزیابی منابع چاپی، معیارهای مناسبی را اتخاذ می‌کند و مورد استفاده قرار می‌دهد.

۴-۵. استفاده از کتابشناسی‌های مهم به عنوان ابزاری برای ارزیابی مطالب را می‌آموزد.

۶. مباحث فنی و اخلاقی ملازم با نگارش مقالات پژوهشی را درک می‌کند.

۱-۶. به شیوه اخلاقی، به مستند کردن منابع می‌پردازد.

۲-۶. از شیوه‌نامه MLA یا شیوه‌نامه مناسب دیگری برای مستند کردن بهره می‌گیرد.

۳-۶. رابطه بین دانش دریافتی و تولید دانش جدید در رشته مطالعات ادبی را درک می‌کند.

۴-۶. در خلق دانش جدید، آثار دیگران را تحلیل می‌کند و با رعایت اخلاق، به تلفیق آن‌ها می‌پردازد.

۷. اطلاعات مربوط به خود حرفه ادبی را مکانیابی می‌کند:

۱-۷. به اطلاعات مربوط به برنامه‌های مقاطع تکمیلی و برنامه‌های تخصصی در موضوع بررسی فیلم، نگارش خلاق، و دیگر حوزه‌های مرتبط، و مربوط به کارگاه‌های آموزشی و فرصت‌های مطالعاتی تابستانی دسترسی می‌یابد.

۲-۷. به اطلاعات مربوط به کمک مالی و بورسیه‌های موجود برای مطالعات ادبی و حوزه‌های مرتبط، دسترسی می‌یابد.

۳-۷. به اطلاعات مشاغل موجود در قلمرو مطالعات ادبی، و استفاده از این مهارت‌ها در حرفه‌های دیگر دسترسی می‌یابد.

۴-۷. به اطلاعات مربوط به انجمن‌های حرفه‌ای دسترسی می‌یابد.

مراجع

- Altick, Richard D., and John J. Fenstermaker. *The Art of Literary Research*. 4th ed. New York: Norton, 1993.
- Association of College and Research Libraries, American Library Association. "Information Literacy Competency Standards for Higher Education." Chicago, IL: ACRL, 2000. 22 March 2007
www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/informationliteracycompetency.htm
- Gibaldi, Joseph. *MLA Handbook for Writers of Research Papers*. 6th ed. New York: Modern Language Association, 2003.
- Grafstein, Ann. "A Discipline-Based Approach to Information Literacy." *Journal of Academic Librarianship* 28 (2002): 197-204.
- Jones, Cheryl, Carla Reichard, and Kouider Mokhtari. "Are Students' Learning Styles Discipline Specific?" *Community College Journal of Research & Practice* 27 (2003): 363-375.
- Leckie, Gloria J. "Desperately Seeking Citations: Uncovering Faculty Assumptions about the Undergraduate Research Process." *Journal of Academic Librarianship* 22 (1996): 201-208.
- Literary Research: LR. College Park, MD : *Literary Research Association*, 1986-1990.
- Literary Research Newsletter. Brockport, N.Y.: Literary Research Newsletter Association, 1976-1985.
- Pastine, Maureen. "Teaching the Art of Literary Research." *Conceptual Frameworks for Bibliographic Education: Theory into Practice*. Ed. Mary Reichel and Mary Ann Ramey. Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, 1987. 134-44.
- Reynolds, Judy. "The MLA International Bibliography and Library Instruction in Literature and the Humanities." *Literature in English: A Guide for Librarians in the Digital Age*. Ed. Betty H. Day and William A. Wortman. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2000. 213-247.